

Zpráva o šetření ve věci podpory v nezaměstnanosti

Na tehdejší veřejnou ochránkyni práv Mgr. Annu Šabatovou, Ph.D., se obrátil pan A., bytem xxxx (dále také „stěžovatel“), se stížností na Úřad práce České republiky – krajskou pobočku pro hlavní město Prahu (dále také „úřad práce“), a Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „ministerstvo“). Úřady svými rozhodnutími nepřiznaly stěžovateli podporu v nezaměstnanosti z důvodu nesplnění podmínky získání doby důchodového pojištění.

Vyřizování věci jsem se na základě pověření veřejného ochránce práv JUDr. Stanislava Křečka ujala já, neboť na mě přenesl svoji působnost¹ na úseku správy zaměstnanosti a práce.

A. Shrnutí závěrů

Dospěla jsem k závěru, že úřad práce pochybil tím, že v řízení o žádosti o podporu v nezaměstnanosti neposkytl žadateli možnost doplnit neúplnou žádost a o nepřiznání podpory rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

Úřad práce nepostupoval v řízení o žádosti o podporu v nezaměstnanosti v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů ani s principy dobré správy - konkrétně s principem přiměřenosti, efektivnosti a vstřícnosti.

Pochybení ministerstva spatřuji v tom, že odvolání stěžovatele zamítlo z důvodu uplatnění zásady koncentrace řízení, aniž by se dostatečně zabývalo tím, zda úřad práce rozhodl o nepřiznání podpory v nezaměstnanosti na základě zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností.

B. Skutková zjištění

Stěžovatel požádal dne 5. 11. 2018 úřad práce o zprostředkování zaměstnání a také o podporu v nezaměstnanosti. Učinil tak poté, co mu byla ukončena dlouhodobá pracovní neschopnost. V tiskopisu žádosti o podporu v nezaměstnanosti uvedl pouze zaměstnavatele,² pro něhož před dlouhodobou pracovní neschopností vykonával práci. K žádosti o podporu doložil potvrzení o „posledním“ zaměstnání s dobou důchodového pojištění od **1. 3. 2016 do 31. 8. 2017**.

Úřad práce stěžovateli podporu v nezaměstnanosti nepřiznal z důvodu nesplnění podmínky získání potřebné doby důchodového pojištění. Doba důchodového pojištění získaná „posledním“ zaměstnáním podle předloženého potvrzení trvala pouze 9 měsíců a 27 dní a pro nárok na podporu v nezaměstnanosti nestačila. Stěžovatel namítá, že ho nenapadlo doložit doklad o dlouhodobé pracovní neschopnosti, protože ho nikdo o této možnosti neinformoval. Stěžovatel se o důvodu nepřiznání podpory v nezaměstnanosti

1 Podle § 2 odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 E.

dozvěděl až ze zamítavého rozhodnutí úřadu práce, aniž by jej před vydáním rozhodnutí se situací někdo předem obeznámil. Stěžovatel namítá, že kdyby ho úřad práce před vydáním rozhodnutí kontaktoval, doložil by samozřejmě chybějící dokumenty. Učinil tak až v odvolacím řízení, kdy příslušnými potvrzeními doložil, že od 1. 9. 2017 do 19. 10. 2017 pracoval pro zaměstnavatele F., a dále, že od 20. 10. 2017 do 3. 11. 2018 byl v dlouhodobé pracovní neschopnosti. Po jejím ukončení podal žádost o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a žádost o podporu v nezaměstnanosti.

Ministerstvo odvolání stěžovatele zamítlo z **důvodu aplikace zásady koncentrace řízení** a rozhodnutí úřadu práce o nepřiznání podpory v nezaměstnanosti potvrdilo.³ Stěžovatel neuspěl z téhož důvodu ani v přezkumném řízení. Stěžovatel byl nakonec v evidenci pouze 3,5 měsíce, přišel o podporu cca ve výši 15 tis. Kč.

C. Právní hodnocení

Nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč o zaměstnání, který získal v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu⁴ v délce alespoň 12 měsíců.⁵

Rozhodným obdobím pro posuzování nároku na podporu v nezaměstnanosti jsou poslední 2 roky před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání.⁶

Nezíská-li uchazeč dobu důchodového pojištění **předchozím zaměstnáním, lze tuto podmínku splnit i započtením tzv. náhradní doby zaměstnání.**⁷

Za náhradní dobu zaměstnání se považuje mimo jiné **doba trvání dočasné pracovní neschopnosti** osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala její účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu,⁸ pokud si tato osoba nepřivodila dočasnou pracovní neschopnost úmyslně a pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu.

Uchazeč o zaměstnání je povinen doložit úřadu práce skutečnosti rozhodné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti.⁹

Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu

3 Rozhodnutí o odvolání ze dne 27. 3. 2019, č. j. MPSV -2019/10482-421/1.

4 § 11 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

5 Podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

6 Podle § 41 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

7 Podle § 41 odst. 2 věta první zákona o zaměstnanosti.

8 Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

9 Podle § 42 odst. 2 zákona o zaměstnanosti.

přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit.¹⁰

Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům řízení před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.¹¹

Zjistí-li se dodatečně, že podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci byla uchazeči o zaměstnání neprávem odepřena nebo přiznána anebo poskytována v nižší částce, než v jaké náležela, dodatečně se přizná nebo zvýší a doplatí. O dodatečném přiznání nebo zvýšení podpory v nezaměstnanosti vydá krajská pobočka úřadu práce rozhodnutí.^{12,13}

Úřad práce prostřednictvím ředitelky Ing. Ivy Merhautové, MBA, uvedl k zahájenému šetření, že stěžovatel byl řádně poučen o právech účastníka řízení a o podmínkách nároku na podporu v nezaměstnanosti, mj. i o tom, že dobu 12 měsíců lze splnit též započtením náhradní doby zaměstnání, kterou je též trvání dočasné pracovní neschopnosti. Stěžovatel k prokázání nároku na podporu v nezaměstnanosti doložil pouze zaměstnání u zaměstnavatele E. Žádnou jinou dobu zaměstnání neuvedl a ani nedoložil. Úřad práce vycházel při správním řízení ve věci podpory v nezaměstnanosti pouze z dokladů, které doložil stěžovatel a které mu tak byly známy. Jiné doklady úřad práce při svém rozhodování k dispozici neměl. Dále Ing. Merhautová, MBA, poukázala na to, že správním řízení ve věci podpory v nezaměstnanosti je ovládáno zejména zásadou dispoziční, neboť se jedná o řízení o žádosti, a je tedy na žadateli o podporu, aby úřadu práce uvedl a doložil skutečnosti prokazující nárok na podporu v nezaměstnanosti. Uzavřela, že úřad práce má za to, že postupoval v souladu s platnými právními předpisy, když stěžovateli nepřiznal podporu v nezaměstnanosti.

Ministerstvo ve shodě s úřadem práce poukazuje na to, že stěžovatel byl poučen o podmínkách nároku na podporu v nezaměstnanosti, a to konkrétně „Základním poučením uchazeče o zaměstnání, II. část.“ K dotazu tehdejší ochránkyně, zda ministerstvo prověřilo v odvolacím řízení splnění poučovací povinnosti úřadem práce, ministerstvo konstatovalo, že stěžovatel byl řádně poučen o podmínkách nároku na podporu v nezaměstnanosti v základním poučení, jehož převzetí potvrdil svým podpisem. Doplňuje, že v poučení jsou podrobně popsány podmínky pro přiznání podpory v nezaměstnanosti, a to včetně toho, že podmínku 12 měsíců lze splnit i započtením náhradní doby zaměstnání s tím, že za náhradní dobu se považuje doba trvání pracovní neschopnosti. Stejně jako úřad práce poukazuje na to, že rozhodování o nároku na podporu v nezaměstnanosti je řízením

10 Ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

11 Podle § 36 odst. 3 správního řádu.

12 Ustanovení § 54 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

13 Podle § 54 odst. 4 zákona o zaměstnanosti zaniká nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci nebo jejich jednotlivých splátek uplynutím 5 let ode dne, od kterého náležela, nebo splátky měly být poskytnuty.

o žádosti. Stěžovatel využil pro podání žádosti návodnou formulářovou žádost, do které uvedl jen jedno zaměstnání u zaměstnavatele a do kolonky „další ukončená nebo neukončená zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti a náhradní doby zaměstnání v posledních dvou letech“ neuvedl nic. Proto ministerstvo v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, a to zejména v řízení o žádosti, uplatnilo na později doloženou dobu dočasné pracovní neschopnosti zásadu koncentrace řízení.¹⁴

Ministerstvo vychází ze skutečnosti, že stěžovatel svou žádost podepsal a tím stvrdil, že údaje jsou pravdivé a úplné. Ohrazuje se, že úřad práce ani ministerstvo nemohlo vědět, že by zde mohly být ještě nějaké další skutečnosti ovlivňující doby důchodového pojištění, neb správní orgány nejsou povinny se uchazečů o zaměstnání dotazovat, zda opravdu uvedli do žádosti veškeré informace, když se jim dostalo dostatečného poučení.

Na dotaz tehdejší ochránkyně, zda byla dodržena povinnost seznámit stěžovatele s podklady rozhodnutí před jeho vydáním, ministerstvo reagovalo, že v rámci správního řízení byly veškeré shromážděné podklady dodány stěžovatelem, tedy mu byly známy. Dodává, že z poučovací povinnosti vyplývající z ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu (popř. § 37 odst. 3 správního řádu) nevyplývá povinnost správního orgánu předem upozornit žadatele, že ze skutečností, které tvrdí, nevyplývá nárok na požadovanou dávku. Ministerstvo se odvolává na postoj Nejvyššího správního soudu, který dovodil, že „poučovací povinnost správních orgánů nelze zaměňovat s právem účastníků na poskytování právních rad. Účastníkům se může dostat návodu, co je třeba učinit, aby dosáhli žádaného účinku, v rámci právních služeb poskytovaných advokáty či jinými profesionály v oblasti práva.“¹⁵ Ministerstvo se tak domnívá, že nepřiznání podpory v nezaměstnanosti proběhlo v případě stěžovatele v souladu s právními předpisy.

Argumenty úřadu práce a ministerstva k důvodům, proč nebyl úřad práce aktivnější, nevyzval stěžovatele k doplnění neúplné žádosti a poté bez objasnění skutkového stavu bez důvodných pochybností nepřiznal stěžovateli podporu v nezaměstnanosti, nepřijímám.

Smyslem podpory v nezaměstnanosti je zabezpečit finančně (alespoň částečně) uchazeče o zaměstnání v době, kdy může být z důvodu ztráty zaměstnání v tíživé sociální situaci. Protože uchazeči o zaměstnání vyšších věkových kategorií hledají obtížněji uplatnění na trhu práce, zákon o zaměstnanosti tuto skutečnost zohledňuje tím, že rozlišuje podle věku uchazeče délku a podpůrní doby, po kterou může uchazeč podporu v nezaměstnanosti pobírat.

Důvodová zpráva k zákonu o zaměstnanosti uvádí, že doba zaměstnání, potřebná pro nárok na podporu v nezaměstnanosti, tj. alespoň 12 měsíců v posledních dvou letech,

14 K novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním.

15 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 Ads 51/2010-214, www.nssoud.cz.

je upřesněna tak, že toto zaměstnání musí zakládat povinnost odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, což odpovídá principu, **že ten, kdo přispíval na státní politiku zaměstnanosti, má nárok na to, aby mu z těchto prostředků byla hrazena podpora v nezaměstnanosti v době, kdy zaměstnání nemá.** Ten, kdo do tohoto systému zapojen nebyl nebo byl, ale po kratší než stanovenou dobu, má nárok na služby ze strany úřadu práce, ale podporu v nezaměstnanosti nepobírá.

Ze spisové dokumentace vyplývá, že stěžovatel požádal o zařazení do evidence a současně o podporu v nezaměstnanosti dne 5. 11. 2018. Rozhodným obdobím pro posouzení nároku na podporu je období od 5. 11. 2016 do 4. 11. 2018. Stěžovatel v žádosti uvedl pouze jedno zaměstnání, jehož výkonem získal dobu důchodového pojištění v délce 9 měsíců a 27 dní.

Podle § 24 zákona o zaměstnanosti ve znění účinném do 13. 4. 2020 byla uchazečkou o zaměstnání fyzická osoba, která **osobně** požádala o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku úřadu práce, v jejímž územním obvodu má bydliště. Nárok na podporu má uchazečka, který požádal krajskou pobočku úřadu práce, u které je veden v evidenci, o poskytnutí podpory.¹⁶ Právní úprava tak z určitých důvodů preferovala osobní účast stěžovatele při podání žádosti. Předpokládám, že nejen z důvodu ověření totožnosti, ale i z důvodu určité pomoci ze strany zaměstnanců úřadu práce směrem k uchazečkám o zaměstnání v zorientování se v právech a povinnostech při prvním kontaktu s úřadem práce. Stěžovatel, jak konstatovalo ministerstvo, uvedl do kolonky „poslední ukončené zaměstnání v posledních dvou letech před zařazení do evidence“ pouze jednoho zaměstnavatele s trváním zaměstnání od 1. 3. 2016 do 31. 8. 2017. Podotýkám, že **jak žádost o zprostředkování zaměstnání, tak žádost o podporu v nezaměstnanosti stěžovatel podal ve stejný den 5. 11. 2018. Tzn., více než po roce od ukončení zaměstnání uvedeného v žádosti.**

Očekávala bych, že zaměstnanec úřadu práce v rámci poskytování poradenských, informačních a jiných služeb podle § 8a odst. 1 písm. g) zákona o zaměstnanosti zhlédne orientačně při osobním přijímání žádosti při osobním kontaktu s uchazečkou o zaměstnání vyplněné údaje a případně upozorní žadatele na absenci „pracovní aktivity,“ která chybí v časové ose rozhodného období dvou let.

Je pro mě nepochopitelné, že úřad práce „pozapomněl“ na postup podle § 45 odst. 2 správního řádu, který ho nabádá k poskytnutí pomoci žadateli odstranit nedostatky v žádosti přímo na místě nebo poskytnutím lhůty k doplnění.

Pokud moje očekávání vstřícného přístupu v okamžiku přijímání žádosti vybočuje z ustálené praxe úřadu práce, předpokládám, že v rámci zahájeného správního řízení úřad práce postupuje v souladu se základními zásadami správního řádu, zejména usiluje o naplnění zásady materiální pravdy - zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností. Tímto způsobem úřad práce v daném případě nepostupoval. Nemohu se smířit se zjištěním, že úřad práce zamítl žádost stěžovatele a nepřiznal podporu v nezaměstnanosti z důvodu nezískání potřebné doby důchodového pojištění, a nebylo

¹⁶ Podle § 39 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti.

mu vůbec nápadné, že stěžovateli chybí v žádosti o podporu uvedení jeho pracovních aktivit po dobu více než jednoho roku, přičemž tato doba těsně předchází podání žádosti o zprostředkování zaměstnání a žádosti o podporu v nezaměstnanosti.

Úřad práce a ministerstvo zdůvodňují „neaktivní“ přístup úřadu práce tím, že správní řízení o podporu v nezaměstnanosti je řízením o žádosti, a proto vyvozují pouze a jedine povinnost na straně žadatele předložit dokumenty a osvědčit údaje.

Podle § 42 odst. 2 zákona o zaměstnanosti je uchazeč o zaměstnání povinen doložit úřadu práce skutečnosti rozhodné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti.

Nezpochybnuji, že v řízení o žádosti předkládá dokumenty zásadně žadatel a že řízení o podpoře v nezaměstnanosti je řízením o žádosti. Připouštím také, že jde o výjimku ze zásady, že podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán.¹⁷ Současně ale dodávám, že úřad práce, který na základě předložených dokumentů rozhoduje o nároku žadatele, by měl s plným nasazením a odpovědností přistupovat individuálně ke každé konkrétní žádosti a ve správním řízení věnovat náležitou pozornost jednotlivostem, které se v jeho průběhu vyskytnou, a být nápomocen žadateli k realizaci jeho práva.

K problematice povinnosti k předkládání podkladů a zjišťování skutkového stavu v řízení o podpoře v nezaměstnanosti se již několikrát vyjádřil Nejvyšší správní soud. V jednom z rozsudků¹⁸ konstatoval, že „[...] za zjištění skutkového stavu je v souladu se zásadou materiální pravdy primárně odpovědný správní orgán vedoucí řízení o podpoře v nezaměstnanosti. Uchazeč o zaměstnání je sice podle § 42 odst. 2 zákona o zaměstnanosti povinen doložit skutečnosti rozhodné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti; toto ustanovení však nelze vykládat tak, že by odpovědnost za zjištění skutkového stavu byla ze správního orgánu přenesena na uchazeče o zaměstnání. Z dikce ustanovení § 42 odst. 2 citovaného zákona (které je i doplněno demonstrativním výčtem podkladů) pouze vyplývá, že uchazeč je povinen zajistit podklady pro rozhodnutí správního orgánu v řízení o podpoře v nezaměstnanosti, což představuje výjimku z obecného pravidla obsaženého v ustanovení § 50 odst. 2 správního řádu, podle něhož podklady pro rozhodnutí opatřuje správní orgán...“

Pohled na roli žadatele i úřadu práce při opatřování podkladů v řízení o podpoře v nezaměstnanosti pak dále podrobně rozebral Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 Ads 106/2015-31.¹⁹ Šlo o skutkově podobný případ, kdy žadatel doložil až v odvolacím řízení další doby důchodového pojištění, k nimž však nebylo v odvolacím řízení s odkazem na zásadu koncentrace řízení přihlédnuto. Nejvyšší správní soud stejně jako krajský soud dospěl v této věci k závěru, že „[...] Vzhledem k tomu, že žalobce v žádosti o podporu v nezaměstnanosti vyplnil v části o výdělečné činnosti za poslední dva roky pouze krátké období, aniž by uvedl jakékoli jiné rozhodné skutečnosti, muselo být správnímu orgánu

17 Ustanovení § 50 odst. 2 správního řádu.

18 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2014, č. j. 3 Ads 91/2013-47, www.nssoud.cz.

19 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 Ads 106/2015-31, www.nssoud.cz.

prvního stupně dle krajského soudu zřejmé, že skutkový stav nebyl zjištěn v plném rozsahu, a proto měl v souladu se zásadou vyšetřovací a zásadou oficiality žalobce vyzvat k jeho doplnění“. K aplikaci ust. § 42 odst. 2 zákona o zaměstnanosti uvedl, že „[...] Není na místě ho interpretovat tak, že jsou jím negovány zmiňované základní zásady činnosti správních orgánů, jak naznačuje stěžovatel; správní orgán je i nadále odpovědný za zjištění skutkového stavu v řízení o podpoře v nezaměstnanosti, avšak s tím rozdílem, že není povinen opatřovat si podklady pro rozhodnutí sám, ale je oprávněn vyžadovat je od uchazeče o zaměstnání. Vzniknou-li správnímu orgánu během řízení pochybnosti, že uchazeč ve své žádosti neuvedl dostatek informací nebo je dostatečně nepodložil, je úkolem správního orgánu, aby vyzval uchazeče k dodatečnému doplnění žádosti. Až pokud uchazeč neposkytl správnímu orgánu potřebnou součinnost (§ 50 odst. 2 věta třetí správního řádu), a správní orgán by nebyl schopen obstarat si potřebné informace a podklady sám, mohl by správní orgán žádosti z takového důvodu nevyhovět. Jen takovým postupem budou plně respektovány zásady činnosti, jimiž je správní orgán ze zákona vázán.“

Je pro mě zarážející, že **úřad práce během řízení o žádosti o podporu v nezaměstnanosti neshledal, že by stěžovatel podal neúplnou žádost**. Pochybnosti v něm nevzbudila ani časově dlouhá přetržka v pracovních aktivitách stěžovatele ani skutečnost, že poslední zaměstnání ukončil rok před podáním žádosti o podporu. Nemohu souhlasit s ministerstvem, že úřad práce neměl důvod pochybovat o tom, že byly ze strany stěžovatele doloženy všechny doklady, které doložit chtěl. Domnívám se, že jen samotná skutečnost, že stěžovatel požádal o podporu v nezaměstnanosti, a přitom uvedl (přestože byl dle úřadu práce prokazatelně poučen), že získal v rozhodném období dobu důchodového pojištění pouze v délce 9 měsíců a 27 dní, a nezmínil jiné relevantní skutečnosti, evokuje doplňující otázky. Přístup obou správních úřadů odporuje nejen základním zásadám činnosti správních orgánů podle správního řádu, ale i principům dobré správy.²⁰

Považuji za důležité ozřejmit, že „dobrá správa“ označuje takový postup úřadu, který je nejen v souladu se zákonem, ale zároveň mu nelze vytknout svévoli, účelovost, vyhýbavost, neefektivnost, liknavost a jiné nežádoucí znaky. Cílem dobré správy je např. požadavek, aby každý úřad byl ve své činnosti důsledný a usiloval o skutečné, nikoliv pouze formální vyřešení celé věci.²¹ Správní úřad má také zohledňovat při uplatňování svých pravomocí mimořádnou situaci určité osoby tak, aby jeho postup vůči ní nebyl nepřiměřeně tvrdý. Po osobách požaduje pouze takovou míru součinnosti, která je k dosažení účelu řízení nezbytná. V zájmu racionality výkonu správy uplatňuje úřad zákony způsobem, který nevede k absurdním výsledkům a odpovídá cílům sledovaným

20 Veřejný ochránce práv. Principy dobré správy [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv [cit. 28. 4. 2020]. Dostupné z <http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/pripady-a-stanoviska-ochrance/principy-dobre-spravy/>.

21 Princip efektivnosti.

zákonodárcem.²² V rámci svých možností se snaží osobě pomoci dosáhnout cíle, který sleduje svým podáním.²³

Nezpochybnuji, že stěžovatel byl při podání žádosti poučen o svých právech. Na druhou stranu podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti není běžným úkonem, a tak jej lze velmi jednoduše učinit nedostatečně nebo chybně. Pokud by úřad práce věnoval dostatečnou pozornost žádosti a situaci stěžovatele, jistě by odhalil, že v žádosti je uvedeno zaměstnání pouze do srpna 2017, přičemž stěžovatel o podporu v nezaměstnanosti žádá až v listopadu 2018. Předpokládám, že by poté vyzval žadatele k vysvětlení a doplnění a poskytl mu určitou lhůtu. Úřad práce však vydal zamítavé rozhodnutí ještě týž den, kdy stěžovatel o podporu v nezaměstnanosti požádal. Nemohl se tak dostatečně vypořádat se všemi aspekty případu a objasnit skutkový stav bez důvodných pochybností, jak požaduje správní řád. Úřad práce v rozporu s principem dobré správy vyřešil věc formálně, namísto aby usiloval o skutečné vyřešení žádosti. Úřad práce velmi rychlým rozhodnutím připravil stěžovatele o šanci doplnit údaje v žádosti a dosáhnout na podporu v nezaměstnanosti, kterou si předchozím zaměstnáním „zasloužil“. **Stěžovatel tak měl de facto v okamžiku podání žádosti jedinou možnost předložit úřadu práce podklady pro vydání rozhodnutí o podpoře, která mu měla alespoň na čas „nahradit“ příjem ze zaměstnání.** Přístup úřadu práce považuji za velmi formalistický.

Nejvyšší správní soud mnohokrát konstatoval, že „[...] vždy je potřeba hodnotit a řádně se zabývat všemi okolnostmi konkrétního případu. Správní orgány by měly mít k problémům a potížím fyzických a právnických osob (účastníků řízení) co možná největší pochopení a postupovat ve vztahu k nim vstřícně a objektivně a šetřit jejich práva. Ostatně také správní řád ve větě první § 4 odst. 1 stanoví, že veřejná správa je službou veřejnosti.“²⁴

Přihlédnu-li ke všem okolnostem daného případu, domnívám se, že úřad práce uplatnil formalistický výklad zákonných ustanovení, který se svým dopadem dostal do rozporu se základními zásadami správního řízení a s principy dobré správy.

Dospěla jsem k závěru, že úřad práce pochybil tím, že v řízení o žádosti o podporu v nezaměstnanosti neposkytl žadateli možnost doplnit neúplnou žádost a o nepřiznání podpory rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

Úřad práce nepostupoval v řízení o žádosti o podporu v nezaměstnanosti v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů ani s principy dobré správy - konkrétně s principem přiměřenosti, efektivnosti a vstřícnosti.

22 Princip přiměřenosti.

23 Princip vstřícnosti.

24 Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2009, č. j. 4 Ads 161/2008. Viz také ustanovení § 4 odst. 1 správního řádu.

Pochybení ministerstva spatřuji v tom, že odvolání stěžovatele zamítlo z důvodu uplatnění zásady koncentrace řízení, aniž by se dostatečně zabývalo tím, zda úřad práce rozhodl o nepřiznání podpory v nezaměstnanosti na základě zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám ředitelce Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu – Ing. Ivě Merhautové, MBA, a ministryni práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Janě Maláčové, MSc., a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě **30 dnů** od jejího doručení vyjádřily ke zjištěným pochybením a informovaly mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Brno 28. května 2020

Mgr. Monika Šimůnková v. r.
zástupkyně veřejného ochránce práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)